

Objavljivanje podataka i informacija banke na 31.12.2018.

Telenor banka a.d. Beograd

Adresa: Omladinskih brigada 88, Beograd, Srbija
E-mail: www.telenorbanka.rs

SADRŽAJ

Politika obelodanjivanja informacija tržišnim učesnicima	3
• Vizija i principi	3
• Struktura dokumenta	3
O Telenor Banci.....	4
• Pravna struktura	4
Strategije za upravljanje rizikom i kapitalom	4
• Mapa rizika	5
• Objavljivanje podataka odnosno informacija koje se odnose na kapital	6
• Podaci koji se odnose na kapitalne zahteve i adekvatnost kapitala banke.....	19
• ICAAP pristup u Banci	20
Organizacija upravljanja rizikom.....	21
• Upravljanje rizikom	21
Upravljanje kreditnim rizikom.....	22
• Profil kreditnog rizika	25
• Izbor agencije za kreditni rejting	28
• Ublažavanje kreditnog rizika prilikom izračunavanja kapitalnog zahteva	29
• Limiti kreditnog rizika	29
• Izveštavanje o kreditnom riziku	30
• Objavljivanje podataka i informacija koji se odnose na kvalitet aktive	30
• Rizik druge ugovorne strane	31
• Rizik izmirenja/ispоруke	31
• Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik)	31
• Leveridž ratio	31
Rizik likvidnosti i tržišni rizici	31
• Rizik likvidnosti	31
• Devizni rizik.....	34
• Kamatni rizik.....	35
• Operativni rizik	36
Upravljanje operativnim rizikom.....	36

Politika obelodanjivanja informacija tržišnim učesnicima

● Vizija i principi

Telenor banka (u daljem tekstu: Banka) teži da bude što je moguće više otvorena u komunikaciji sa tržištem u pogledu izloženosti rizicima u svom poslovanju. Podaci o upravljanju rizicima su stoga dati u posebnom delu našeg godišnjeg izveštaja i – u još opširnijem obliku – u ovom dokumentu.

Banka priprema izveštaj Objavljivanje podataka i informacija banke (u daljem tekstu: Izveštaj) prema zahtevima za objavljivanje informacija o upravljanju rizikom, koje je ustanovila Narodna banka Srbije (NBS) i ima za cilj da približi tržištu informacije o upravljanju rizicima u najvećoj mogućoj meri. Opseg informacija koje se objavljuju je definisan Odlukom NBS o objavljivanju informacija i podataka ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016) kao i smernicama NBS za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive

Izveštaj je dostupan na web sajtu Banke (<http://www.telenorbanka.rs/sr/onama/telenor-banka/izvestaji/>) i objavljuje se jednom godišnje, prema finansijskim podacima za prethodnu kalendarsku godinu najkasnije do 31. maja tekuće godine. Kvantitativni podaci iz ovog izveštaja koji se odnose na kapital, adekvatnost kapitala i tehnike za ublažavanje kreditnog rizika objavljuju se i prema finansijskim podacima na dan 30. jun, najkasnije do 30. septembra tekuće godine. U zavisnosti od tržišnih potreba, Banka može da odluči da objavljuje informacije u skladu sa odlukom i u češćim intervalima.

U ovom dokumentu, obuhvaćeni su zahtevi za obelodanjivanjem onih informacija koje su bitne i relevantne za Banku sa stanovišta rizika (npr. informacije se smatraju bitnim za Banku ako bi neobjavljivanje tih informacija uticalo na objektivnost i transparentnost izveštavanja o rizičnom profilu banke). Pored toga, kako bi se fokusirali na ono što je relevantno za tržište, zahtevi za obelodanjivanjima koji nisu primenljivi za Banku nisu obuhvaćeni ovim dokumentom.

Ako se bilo koje informacije smatraju vlasništvom Banke u smislu da bi se objavljivanjem tih informacija oslabila vlastita konkurentna pozicija ili se smatraju poverljivim, Banka navodi razlog za njihovo neobjavljivanje i objavljuje opštije informacije o predmetu zahteva obelodanjivanja, osim kada su informacije klasifikovane kao tajne ili poverljive.

Neke informacije iz ovog izveštaja se poklapaju sa informacijama koje se objavljuju u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) i one se nalaze u relevantnim delovima godišnjeg finansijskog izveštaja za 2018. godinu. Ipak, kako ne bi umanjili čitljivost ovog dokumenta, relevantni delovi godišnjeg finansijskog izveštaja su prikazani i u ovom dokumentu.

● Struktura dokumenta

Dokument je strukturiran na sledeći način:

- Prvo je naveden kratak pregled Banke sa pravnog i organizacionog aspekta.
- U sledećem delu dokumenta, namera je da se objasne i prikažu glavni principi i ciljevi u strategijama za upravljanje rizikom i kapitalom u Banci i kako Banka vezuje rizik za odgovarajući nivo kapitala.
- Nakon toga, dokument se bavi opisom organizovanja procesa upravljanja rizikom koji se primenjuje u Banci i navodi zaduženja i obaveze nadležnih organizacionih jedinica i odbora.
- Na kraju, dokument detaljnije opisuje specifičnosti u vezi sa kreditnim, tržišnim i operativnim rizicima i navodi okvire koje se koriste za upravljanje, procese praćenja kao i ključne inicijative za ublažavanje ovih specifičnih vrsta rizika. Na kraju izveštaja, navedena su poglavlja koja se bave upravljanjem tržišnim rizicima, rizikom likvidnosti i operativnim rizicima.

O Telenor Banci

U Decembru 2013. godine, Telenor Denmark Holding AS Danska, deo Telenor Grupe sa sedištem u Norveškoj preuzeo je 100% akcija KBC Banke koja je prethodno bila član KBC Grupe i najavio da preuzima obavezu da građanima Srbije obezbedi finansijske usluge putem mobilnih servisa.

Ovo označava ispunjenje ugovora, potpisanog 29. Aprila 2013. godine, kojim je Telenor Grupa preuzela 100% akcija u KBC Banci, dok je Societe Generale banka preuzela veći deo portfolija KBC Banke koji obuhvata fizička lica, preduzetnike, mala i srednja preduzeća. Telenor Denmark Holding AS Danska je prethodno od Narodne banke Srbije i Komisije za zaštitu konkurentnosti dobila sva neophodna zakonska odobrenja u vezi sa preuzimanjem.

Rešenjem Agencije za privredne registre od 12. Maja 2014. godine, Banka posluje pod imenom Telenor banka ad Beograd. Adresa sedišta Banke je Telenor banka ad Beograd, Omladinskih brigada 88, 11070 Beograd.

● Pravna struktura

Banka je na dan 31.12.2018. godine poslovala kao deo Telenor Grupe, jednog od najvećih mobilnih operatera u svetu.

Telenor je došao na tržište Srbije 2006. godine i kupovinom kompanije Mobi63 postao najveći pojedinačni investitor u Srbiji, sa početnim ulaganjem od 1,53 milijarde evra.

Na dan 31.12.2018. godine Banka je imala vlasničko učešće u firmi „Investiciona korporacija d.o.o“. Pošto je učešće Banke u vlasništvu navedenog privrednog društva nematerijalno (na dan 31.12.2018. godine iznosi 0.43% kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala), dodatne informacije o ovom učešću nisu prikazane.

Strategije za upravljanje rizikom i kapitalom

Bankarsko poslovanje je izloženo brojnim tipičnim rizicima, kao što su kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti i operativni rizik. Kontrola ovih rizika je jedan od najvažnijih zadataka upravljanja bankom. Rizik od pranja novca i sprečavanje terorizma nije naveden u dokumentu.

Ovaj deo dokumenta daje generalni pregled opštih strategija Banke za upravljanje kapitalom i rizikom. Politika i strategija upravljanja rizikom je definisana od strane Upravnog odbora Banke. Politike upravljanja rizikom navode ciljeve (nivo ambicija) i osnovne principe upravljanja rizicima. Strategije upravljanja rizikom i kapitalom definišu kako Banka bira da postigne (ciljeve) nivo ambicija i sadrže pristup i resurse potrebne za realizaciju politike upravljanja rizicima.

Banka poštuje sledeće osnovne principe upravljanja vrednošću i rizikom:

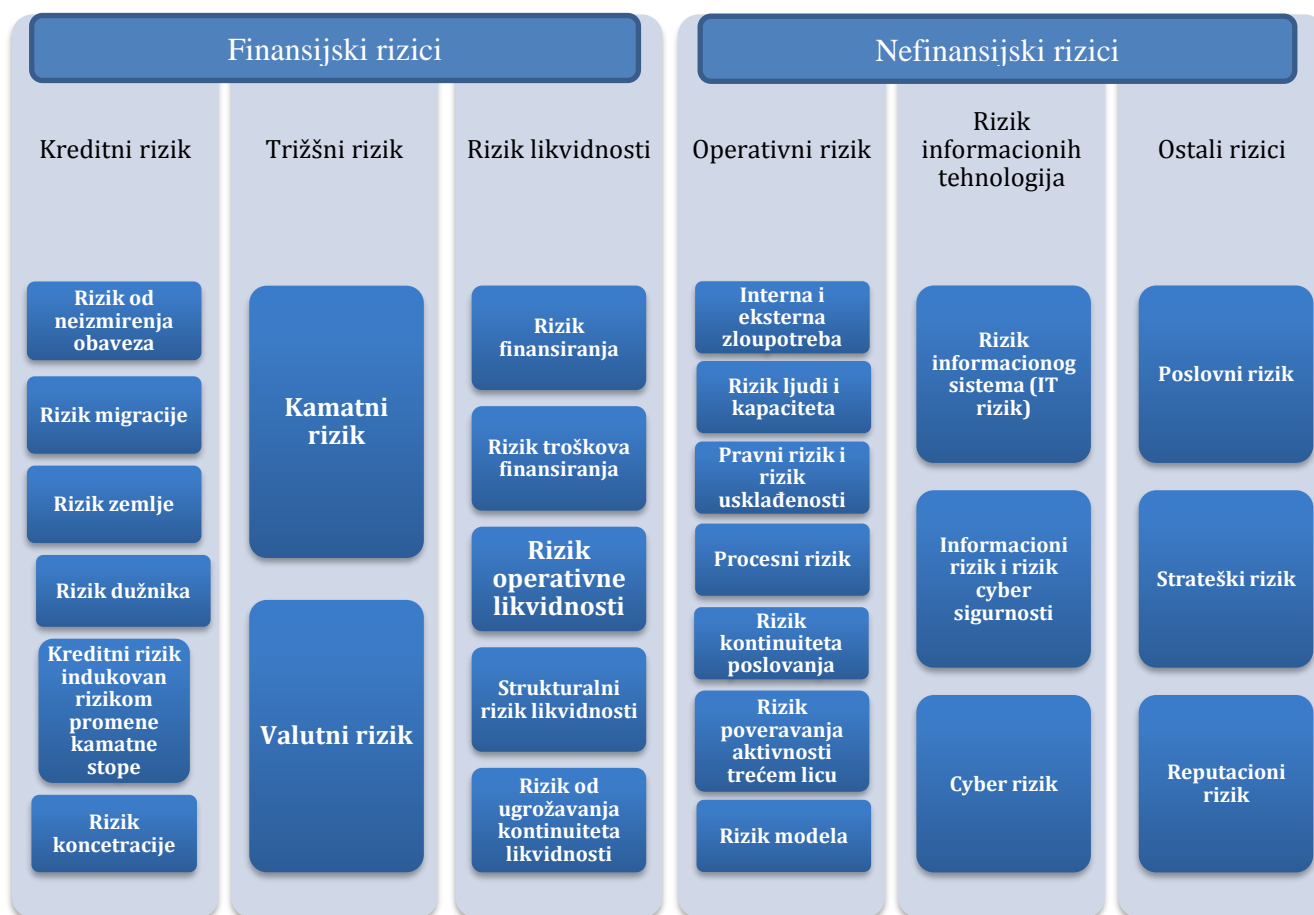
- Upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom je neraskidivo međusobno povezano. Cilj svake kompanije je da stvori vrednost. Da bi se ostvario ovaj cilj, donose se odgovarajuće odluke i razvijaju aktivnosti, iako ne postoji izvesnost u pogledu konačnog rezultata ovog procesa. Da bi osigurala sopstveni kontinuitet, kompanija mora da ima adekvatan kapital kako bi mogla da izdrži bilo koje nepredviđene posledice negativnih događaja.
- Upravljanju rizikom se pristupa iz sveobuhvatnog, širokog bankarskog ugla, uzimajući u obzir sve rizike kojima je Banka izložena i sve aktivnosti kojima se bavi.
- Primarna odgovornost za upravljanje vrednošću i rizikom leži na linijama poslovanja, dok Tim za kontrolu rizika i modeliranje posluje nezavisno od linija poslovanja i obavlja savetodavnu, pomoćnu i nadzornu ulogu.

● Mapa rizika

Mapa rizika pruža čitaocu vizuelni pregled rizika podjeljenih u set glavnih tipova i pod-tipova rizika. Takođe, mapa nudi uvid u međusobnu povezanost ovih tipova i pod-tipova.

Na najvišem nivou, rizici se mogu podeliti u set finansijskih i nefinansijskih rizika. Generalno, finansijski rizici su povezani sa proizvodom (inherentno vezani za finansijske ugovore ili portfolio), dok su nefinansijski rizici suštinski zasnovani na aktivnosti ili procesu (vezani na primer, za postupak sklapanja kreditnog ugovora: registracija, knjiženje, praćenje, itd.).

Pregled finansijskih i nefinansijskih rizika dat je na sledećoj slici:



Banka regularno, najmanje jednom godišnje, organizuje skeniranje rizika koje sprovodi kroz dva pristupa: pristup odozgo-na-dole (top-down) i pristup odozdo-na-gore (bottom-up). Materijalni rizici su konačno određeni od strane rukovodstva banke koji uzimaju u obzir verovatnoću njihovog dešavanja kao i njihov uticaj na prihod banke ili operativne troškove.

Sledeći rizici se smatraju materijalnim:

1. Finansijski rizici:

- **Kreditni rizik** sa sledećom komponentom:
 - Rizik koncentracije
- **Kamatni rizik**
- **Rizik likvidnosti**

2. Nefinansijski rizici:

- **Rizik poslovanja sa sledećim komponentama:**
 - spremnost tržišta za prihvatanje poslovnog modela banke i
 - rizik od promene brenda banke.
- **HR rizik (kao deo operativnog rizika) sa sledećim komponentama:**
 - nedostatak internih resursa i
 - pogoršanje/nedostatak stručnog kadara.
- **IT rizik sa sledećim podtipovima:**
 - operativni učinak IT sistema;
 - cyber rizik i
 - neispunjavanje zahteva od strane vendora.

Nematerijalni rizici su:

- Reputacioni rizik sa sledećim komponentama:
 - ugrožavanje bezbednosti i poverljivosti podataka
- Rizik zloupotrebe

Za 10 najvećih rizika prepoznatih tokom procesa skeniranja materijalno značajnih rizika (Risk Scan vežba), Banka procenjuje potrebu za alokacijom kapitala. Kapital se obezbeđuje minimalno za rizike propisane Stubom I (kreditni, devizni i operativni rizik). Dodatno, kreditni rizik uključuje i dodatak za rizik koncentracije.

● Objavljivanje podataka odnosno informacija koje se odnose na kapital

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala NBS ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016) kapital banke se izračunava kao zbir osnovnog kapitala (koji se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i dopunskog osnovnog kapitala) i dopunskog kapitala, koji su umanjeni za odbitne stavke.

Banka prilikom obračuna regulatornog kapitala umanjuje svoj osnovni akcijski kapital za sledeće odbitne stavke: za gubitak tekućeg i prethodog perioda i aktive koja predstavlja nematerijalna ulaganja, dok Banka nije koristila potrebnu rezervu kao odbitnu stavku od kapitala jer shodno Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke NBS („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017), Banka može da obračuna potrebnu rezervu za procenjene gubitke u iznosu koji je jednak nuli, ako prema podacima iz izveštaja o strukturi problematičnih kredita banke propisanih odlukom kojom se uređuje izveštavanje banaka, učešće problematičnih kredita odobrenih dužnicima iz nefinansijskog i nedržavnog sektora u ukupnim kreditima odobrenim dužnicima iz tih sektora na dan 30. jun 2016. godine iznosi 10% ili manje i ako to učešće na izveštajni datum iznosi 10% ili manje. S obzirom da Telenor banka ima navedeno učešće problematičnih kredita ispod 10% na 30.06.2016. godine kao i na izveštajni datum 31.12.2018. godine, Banka je ostvarila uslov da može da obračuna potrebnu rezervu u iznosu koji je jednak nuli.

Dopunski kapital banke je sačinjen od subordiniranog kredita koji je na 31.12.2018. godine ispunjavao uslove za njegovo uključivanje u obračun regulatornog kapitala u iznosu od 465 miliona dinara.

Na dan 31.12.2018. godine Telenor Banka je imala regulatorni kapital iznad propisanog zakonskog minimuma od EUR 10 miliona, kao i pokazatelje adekvatnosti kapitala iznad definisanog minimuma propisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala i iznos kapitala Telenor banke na 31.12.2018. godine dati su u nastavku:

Ukupan kapital i pokazatelji adekvatnosti kapitala na 31.12.2018. godine	min	31.12.2018.
Ukupan Kapital	EUR 10 mln	EUR 14.02 mln
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala %	min 4.5%	17.28%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala %	min 6%	17.28%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke %	min 8%	24.02%

* Srednji kurs na dan 31.12.2018: 118,1946 RSD/EUR

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke, pokazateljima adekvatnosti kapitala kao i obračunati kapitalni zahtevi su dati u priložima koji slede:

Tabela 1: Podaci o kapitalnoj poziciji Banke – PI KAP na 31.12.2018. godine u hiljadama RSD

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos
	Osnovni akcijski kapital: elementi	
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	6,553,146
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	6,553,146
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	83,976
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	6,637,122
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke	
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	302,441
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	

21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	5,142,293
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	5,444,734
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	1,192,388
Dodatni osnovni kapital: elementi		
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisije premije	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke		
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0

40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	1,192,388
	Dopunski kapital: elementi	
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	465,000
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	465,000
	Dopunski kapital: odbitne stavke	
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	465,000
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	1,657,388
52	Ukupna rizična aktiva	6,899,511
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala	
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	17.28%
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	17.28%
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	24.02%
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	2.5%
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	11.28%

* OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala banke

** popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

*** kao procenat rizične aktive

**** računa se kao osnovni akcijski kapital banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjeno za osnovni akcijski kapital banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Tabela 2: Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke – PI- FIKAP na 31.12.2018. godine u hiljadama RSD

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis	Opis
1.	Emitent	Telenor Denmark Holding	Telenor d.o.o. Beograd
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	NP	NP
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>		
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	<i>Instrument osnovnog kapitala</i>	<i>Instrument dopunskog kapitala</i>
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	NP	NP
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	6.198.849 hiljada dinara	465.000 hiljada dinara
6.	Nominalna vrednost instrumenta	6.198.849 hiljada dinara	465.000 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	NP	NP
6.2.	Otkupna cena	NP	NP
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza - amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	Prva emisija 15.05.1996 Poslednja emisija 07.03.2018.	21.10.2014. Aneks 02.08.2017. Aneks 04.07.2018.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	bez datuma dospeća	s datumom dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća	21.10.2024.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	NP	NP
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	NP	NP
	<i>Kuponi/dividende</i>		
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	NP	NP
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	NP	NP
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	NP	NP
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	NP	NP
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	NP	NP
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	NP	NP
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	NP	NP
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	<i>Nekonvertibilan instrument</i>	<i>Nekonvertibilan instrument</i>
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	NP	NP
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	NP	NP
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	NP	NP
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	NP	NP
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	NP	NP
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	NP	NP
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne

25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	NP	NP
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	NP	NP
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	NP	NP
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	NP	NP
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	NE	ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	NP	NP

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja sa pozicijama iz obrazca PI-KAP

Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Tabela 3: Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja na 31.12.2018. godine u hiljadama RSD sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (obrazac PI_UPK)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference*
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	3,033,448	
A.II	Založena finansijska sredstva	242,391	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	0	
A.IV	Hartije od vrednosti	3,429,203	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,625,004	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	6,725,842	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.X	Investicije u zavisna društva	0	
A.XI	Nematerijalna imovina	302,441	v
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	301,050	
A.XIII	Investicione nekretnine	0	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	4	
A.XV	Odložena poreska sredstva	108	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	20,956	
A.XVII	Ostala sredstva	250,514	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u bilansu stanja)	15,930,961	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	0	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	248,566	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	13,289,830	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	

PO.VII	Subordinirane obaveze	468,428	
	Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke	465,000	e
PO.VIII	Rezervisanja	36,312	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	0	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	0	
PO.XII	Ostale obaveze	392,996	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0412 u bilansu stanja)	14,436,132	
	KAPITAL		
PO.XIV	Akcijski kapital	6,553,146	
	Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	6,553,146	a
PO.XV	Sopstvene akcije	0	
PO.XVI	Dobitak	0	
PO.XVII	Gubitak	5,142,293	
	Od čega gubici iz prethodnih godina	4,540,369	g
	Od čega gubitak tekuće godine	601,924	d
PO.XVIII	Rezerve	83,976	
	Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala		
	Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve		
	Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve		
	Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve		
	Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke		
	Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi	83,976	b
	Od čega pozitivni efekti revalorizacionih rezervi po osnovu HOV raspoloživih za prodaju i aktuarskih dobitka	83,976	
	Od čega nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju		
PO.XIX	Nerealizovani gubici		
PO.XX	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420) ≥ 0	1,494,829	
PO.XXI	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420) < 0		
PO.XXII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	15,930,961	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	1,942,159	
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	1,942,159	

* raščlanjene su samo pozicije koje banka ima

Tabela 4: Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu PI-KAP na 31.12.2018. godine u hiljadama RSD

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Reference
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	6,553,146	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	6,553,146	a
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>		
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital		
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital		
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	83,976	b
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike		
6	Rezerve za opšte bankarske rizike		
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	6,637,122	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)		
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	302,441	v
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja prostiču iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK		
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)		
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)		
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)		

21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder		
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>		
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>		
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>		
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>		
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>		
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	5,142,293	g+d
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke		
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	5,444,734	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	1,192,388	
Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije		
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	

40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	1,192,388	
	Dopunski kapital: elementi		
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	465,000	e
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **		
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital		
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	465,000	
	Dopunski kapital: odbitne stavke		
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	465,000	
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	1,657,388	
52	Ukupna rizična aktiva	6,899,511	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala		
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	17.28%	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	17.28%	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	24.02%	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	2,5%	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	11.28%	

Tabela 5: Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala PI-AKB na 31.12.2018. godine u hiljadama RSD

Redni br.	Naziv	(u hiljadama dinara)	
		Iznos	1
I	KAPITAL	1,657,388	
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	1,192,388	
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL		
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	465,000	

II	KAPITALNI ZAHTEVI	551,961
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	450,101.85
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	0
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	44
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	34,058
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	5,046
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	365,423
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	3,057
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	6
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	42,468
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	

1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	101,859
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI (CVA RIZIK)	
5.1.	Napredni metod	
5.2.	Standardizovani metod	
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	17.28%
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	17.28%
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	24.02%

Tabela 6: Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala (Obrazac PI- GP)

(u hiljadama dinara)

Redni br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Republika Srbija	8,811,573						416,000			416,000	1.00	0%
2.	Ukupno	8,811,573						416,000			416,000		

Napomena: sve izloženosti koje su po geografskoj raspodeli iz stranih zemalja su manje od 2% i kao takve su zbirno uključene u red 1.1.

Tabela 7: Podaci o iznosu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala banke (Obrazac PI- KZS)

(u hiljadama dinara)

1.	Ukupna rizična aktiva	6,899,511
2.	Specifična stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%
3.	Zahtev za kontraciklični zaštitni sloj kapitala banke	0

● Podaci koji se odnose na kapitalne zahteve i adekvatnost kapitala banke

Svrha procene profila adekvatnosti kapitala je da se osigura da Banka ima dovoljno kapitala da pokrije rizike kojima je izložena. Takođe, kroz ovaj proces Banka ima priliku da upravlja kapitalom na proaktivan način. Ovakva šira slika kapitala omogućava najvišem menadžmentu Banke da proceni da li su poslovni planovi u skladu sa kapitalom koji je dostupan i – po potrebi – da blagovremeno deluje. Banka teži da proces procene adekvatnosti kapitala uključi u procese donošenja odluka na svim nivoima.

Izračunavanja adekvatnosti kapitala se vrše na mesečnom nivou za potrebe interne kontrole, dok se NBS dostavljaju kvartalni izveštaji o adekvatnosti kapitala, u skladu sa propisima. Pokazatelji kapitala i odgovarajući propisani izveštaji se generišu automatski od strane interno razvijenog softvera, čime je se omogućila laka integracija softvera u ostatak postojećeg IT sistema Banke i puna kontrola nad procesom. Banka je na dan 31.12.2018. godine obračunala sledeće kapitalne zahteve:

- kapitalni zahtev za kreditni rizik
- kapitalni zahtev za rizik izmirenja/ispоруke
- kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane
- kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik)
- kapitalni zahtev za devizni rizik
- kapitalni zahtev za operativni rizik.

1. Kapitalni zahtev za kreditni rizik

Banka je izabrala primenu standardizovanog pristupa (u daljem tekstu: SA) za izračunavanje kapitalnog zahteva za kreditni rizik uzimajući u obzir princip proporcionalnosti, odnosno obim, vrstu i složenost poslova koje obavlja.

2. Kapitalni zahtev za tržišni rizik

Banka ne trguje finansijskim instrumentima sa namerom da ih u kratkom roku nakon sticanja proda radi ostvarivanja dobiti. Sve transakcije finansijskim instrumentima se preduzimaju samo kako bi se štitile od rizika pozicije iz bankarske knjige ili za potrebe likvidnosti. Takođe, Banka ne trguje robom na organizovanom tržištu, niti finansijskim derivatima koji se odnose na takve proizvode. U skladu sa tim, prilikom obračuna kapitalnih zahteva za tržišni rizik, Banka uzima u obzir samo tržišne rizike za pozicije iz bankarske knjige, tj. izračunava kapitalni zahtev samo za devizni rizik pozicija u bankarskoj knjizi putem pristupa neto otvorene devizne pozicije, ukoliko je zbir ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu veći od 2% kapitala banke izračunatog u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala banke.

3. Kapitalni zahtev za operativni rizik

Banka koristi pristup osnovnog indikatora (BIA) u obračunu kapitalnog zahteva za operativni rizik. Prema Pristupu osnovnog indikatora, ukupni kapitalni zahtev za operativni rizik je prosek bruto prihoda u protekle tri godine pomnožen beta faktorom 15%.

Tabela 8: Pregled obračunatih kapitalnih zahteva na 31.12.2018. godine

Kapitalni zahtevi u hiljadama RSD	Kapitalni zahtev 31.12.2018.
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik duge ugovorne strane, rizik smanjena vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	450,102
Kapitalni zahtev za tržišne rizike	0
Kapitalni zahtev za operativni rizik	101,859
Ukupno	551,961

ICAAP pristup u Banci

ICAAP izveštaj je pripremljen na 31. decembar 2018. godine, baziran na finansijskim informacijama, internim aktima i u to vreme važećoj organizacionoj strukturi, u skladu sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije. ICAAP okvir je usklađen sa strategijama i politikama upravljanja rizicima i kapitalom Telenor banke, kao i risk apetitom za preuzimanje rizika, što zajedno čini integralni okvir za upravljanje rizikom Banke.

Banka pravi razliku između rizika koji mogu izazvati promene u vrednosti kapitala Banke i koji stoga treba da se uključe u obračun ekonomskog kapitala i rizika koji nisu uključeni u model ekonomskog kapitala pošto primarno utiču na franšiznu vrednost kompanije i/ili kapital ne omogućava adekvatno ublažavanje za takve tipove rizika, već se to čini njihovim efektivnim upravljanjem.

Sledeći tipovi rizika su uključeni u ECap model Telenor banke:

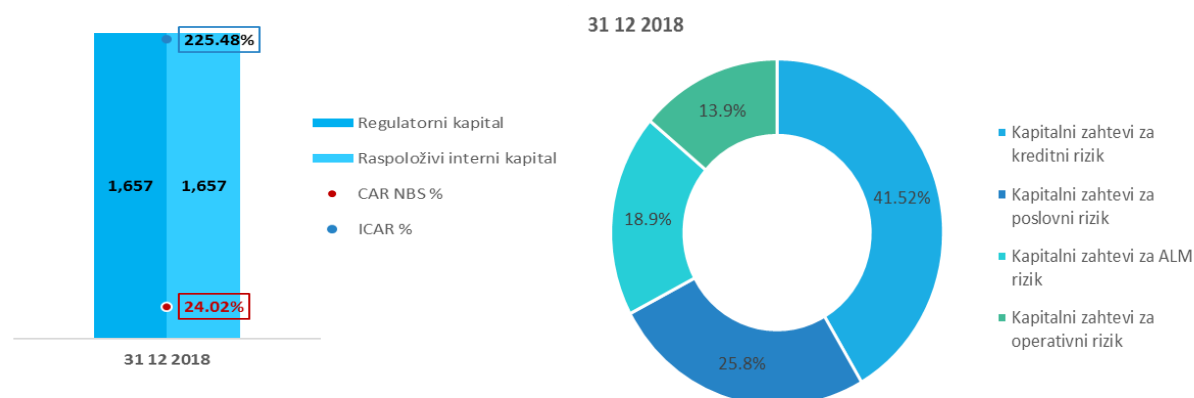
- Finansijski rizici:
 - Kreditni rizik sa podtipom: Rizik koncentracije
 - ALM rizik sa podtipovima: kamatni rizik i devizni rizik
- Nefinansijski rizici:
 - Operativni rizik
 - Poslovni rizik

Svaki tip rizika (npr. kreditni, ALM) proizvodi određenu pojedinačnu ECap cifru koja bi trebalo da deluje kao zaliha ("buffer") - minimalni iznos potreban za pokrivanje neočekivanih gubitaka. Ukupni ECap model predstavlja način sabiranja svih različitih ECap cifara koje se izračunavaju za različite tipove rizika.

ECap model Telenor banke procenjuje kapitalni "buffer" koji je potreban banci da bi se nosila sa potencijalnim budućim neočekivanim gubicima fer vrednosti do određenog nivoa poverenja (trenutno postavljen na 99,9%).

Raspoloživa finansijska sredstva (Available Financial Resources (AFR)) su definisana isto kao u regulatornom kapitalu u Stubu I. Kako je NPL racio % banke manji od 10%, u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, Banka u obračun kapitala ne uzima u obzir potrebnu rezervu kao odbitnu stavku od kapitala. Čak i da je ovaj uslov ispunjen, prilikom obračuna AFR, Banka ne bi uzimala u obzir potrebnu rezervu jer je njen fokus na sopstvenoj solventnosti i upravljanju kapitalom, dok je potrebna rezerva kao odbitna stavka od kapitala propisana od strane NBS u cilju postizanja stabilnosti finansijskog sistema.

Pregled raspoloživog internog kapitala (u mln RSD) i internih kapitalnih zahteva¹ na 31.12.2018. godine dat je u nastavku²:



¹ U obračun kapitalanog zahteva za kreditni rizik za 31.12.2018. godine je uključen i rizik koncentracije.

² ICAR % – interni pokazatelj adekvatnosti kapitala, CAR NBS % - regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

Gledano u celini, interna procena ukazuje na to je da je Telenor Banka dovoljno kapitalizovana u skladu sa postojećom metodologijom i procenom rizičnog profila. Ipak, Banka dodaje kapitalne zahteve za kamatni rizik, poslovni rizik i dodatak za kreditni rizik koncentracije. Interno procenjen pokazatelj adekvatnosti kapitala je visoko iznad definisanog regulatornog limita ali takođe je iznad internog limita koji je postavljen u Okviru uspostavljanja tolerancije (apetita) za preuzimanje rizika Telenor Banke.

Organizacija upravljanja rizikom

● Upravljanje rizikom

Model upravljanja rizikom Telenor banke definiše obaveze i zaduženja koji su potrebni za upravljanje procesom stvaranja vrednosti i svim povezanim rizicima. Model upravljanja je organizovan po različitim nivoima:

- **Upravni odbor (uz asistenciju Odbora za reviziju) i Izvršni odbor**

Ovi odbori se koncentrišu na globalno upravljanje rizikom i na praćenje stvaranja vrednosti i adekvatnosti kapitala Banke. Redovno izveštavanje Odboru za reviziju osigurava da postoji dovoljan protok informacija relevantnim članovima Upravnog odbora. Svake godine, Upravni odbor određuje granice tolerancije rizika. Izvršni odbor je odgovoran za sprovođenje strategije za upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom koja je definisana od strane Upravnog odbora i daje glavne smernice upravljanja. Član Izvršnog Odbora zadužen za rizike nadzire upravljanje rizikom.

- **Specijalizovani odbori/forumi za rizik**

Telenor banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za identifikovanje i kontrolisanje rizika, kao što su Forum za upravljanje kreditnim rizikom (CRMC), Forum za upravljanje operativnim rizicima (ORC) i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO). Ovi odbori se koncentrišu na razvoj okvira za jedan određeni tip rizika ili grupu aktivnosti na nivou cele Banke i nadgledaju proces upravljanja ovim rizikom. Vođeni od strane Predsednika Izvršnog Odbora ili člana Izvršnog Odbora nadležnog za rizike, Odbori za rizike se sastoje iz predstavnika linijskog menadžmenta i Tima za kontrolu rizika i modeliranje. CRMC prati performanse kreditnog portfolija i njegov kvalitet, revidira procese i procedure za odobravanje i naplatu kredita, revidira scoring model i da li je izloženost Banke kreditnom riziku u skladu sa uspostavljenim apetitom za kreditne rizike. ALCO odbor je odgovoran za revidiranje izloženosti Banke riziku likvidnosti, kamatnom i deviznom riziku kao i za efikasno upravljanje bilansom stanja i kapitalom. Forum za operativni rizik je zadužen za nadzor izloženosti Banke operativnom riziku, kao i za uspostavljanje okvira za upravljanje operativnim rizikom. Vođeni od strane člana Izvršnog Odbora zadužen za rizike, Odbori/Forum za rizik se sastoje iz predstavnika linijskog menadžmenta i Funkcije finansija i upravljanja rizicima.

- **Služba za internu reviziju** je odgovorna za obezbeđivanje nezavisnih, objektivnih, kvalitativnih i konsultantskih usluga dizajniranih da dodaju vrednost organizacionim operacijama i upravljanju rizicima. Interna revizija pomaže organizaciji da ispuni ciljeve donoseći disciplinovan, sistematski pristup evaluaciji i unapređenju efektivnosti kompanijskog upravljanja rizicima, sistemu internih kontrola, izveštavanju i rukovođenju. Interna revizija obezbeđuje Banci analize, preporuke, konsultacije i informacije koje se tiču aktivnosti koje su pod njihovim nadzorom. Služba Interne revizije je odgovorna za planiranje revizije i nadzire usklađenost okvira za upravljanje rizicima sa pravnim i regulatornim zahtevima, efikasnost i efektivnost sistema upravljanja rizicima i njegovu usklađenost sa okvirom za upravljanje rizicima, kao način na koji poslovne linije upravljaju rizicima van ovog formalnog okvira.

- **Služba usklađenosti poslovanja** je formirana kao nezavisna organizaciona jedinica banke, sa odgovornostima u identifikaciji i upravljanju rizicima usklađenosti (uključujući rizik od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i rizik od prevara). Služba usklađenosti poslovanja redovno (kvartalno) izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju o identifikovanim ključnim rizicima vezanim za usklađenost poslovanja i priprema program praćenja izmena interne regulative banke i njihovu usklađenost sa eksternom regulativom.

- **Poslovne linije** (uključujući Tim za kreditno poslovanje koji je odgovoran za proces odobravanja kredita) imaju primarnu odgovornost za primenu pravila upravljanje rizicima. One osiguravaju da okvir za upravljanje rizicima koji se odnosi na poslovanje bude ugrađen u poslovanje Banke kroz primenu pravila definisanih u okviru politike, procedura, metodologija i uputstava. Takođe, poslovne linije su odgovorne za razvoj transakcionih modela.
- **Tim za kontrolu rizika i modeliranje** vrši identifikovanje i merenje, odnosno procenu izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika, kao i praćenje rizika, uključujući nadzor, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama. Takođe, Tim vrši merenje, odnosno procenu kao i praćenje profila rizika Banke i adekvatnosti kapitala, kroz izradu metodologija, pravila, politika i procedura za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke i izveštava o svojim nalazima rukovodstvo kroz CRMC, ALCO i ORC.

Iako je efikasna, saradnja između linija poslovanja i Tima za kontrolu rizika i modeliranje je neophodna, Tim za kontrolu rizika i modeliranje posluje nezavisno od linija poslovanja. Uloga ove službe je da pomogne poslovnim linijama u prihvatanju izračunatih rizika, preuzimajući tako ulogu savetodavca, podrške i monitoringa.

Tim za kontrolu rizika i modeliranje podnosi izveštaje članu Izvršnog Odbora zaduženom za rizike i pomaže mu u obavljanju njegove funkcije.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik predstavlja potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti finansijskog instrumenta, usled neplaćanja ili neizvršenja dužnika, jemca, druge ugovorne strane (u profesionalnoj transakciji) ili emitenta dužničkog instrumenta, a usled nelikvidnosti te strane ili nedostatka spremnosti da plati ili obavi plaćanje ili nekih događaja i mera koje su preduzele političke ili monetarne institucije u određenoj zemlji (ovo se takođe naziva i rizik zemlje).

Strategija i procesi

Kreditnim rizikom se upravlja na dva nivoa: na nivou transakcija i na nivou portfolija. Upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija znači da postoje jasne procedure, procesi i aplikacije koje su uvedene da bi se procenili rizici pre i nakon što se prihvati pojedinačna kreditna izloženost. Upravljanje rizikom na nivou portfolija zahteva periodično izveštavanje na nivou (ili delovima) konsolidovanog kreditnog portfolija, praćenje discipline poštovanja limita i upravljanje portfoliom.

Upravljanje kreditnim rizikom – na nivou transakcija i nivou portfolija

Za upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija - prihvatanje kreditnog rizika odgovoran je Tim za kreditno poslovanje, dok je za upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija odgovoran Tim za kontrolu rizika i modeliranje. Proces upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od identifikacije (na nivou transakcije, odnosno portfolija), procene/merjenja i nadzora/praćenja rizika.

Cilj ovog procesa je da, nakon definisanih koraka, pruži menadžmentu Telenor banke informacije o nivou i strukturi kreditnog rizika, na bazi kojih će oni moći da reaguju i preduzmu korektivnu akciju, u slučaju da kreditni rizik izlazi iz okvira definisanih okvirom apetita za preuzimanje rizika. Korektivni koraci uključuju strategije izbegavanja, mitigacije, prihvatanja i transfera rizika.

Nadzor i praćenje

Način na koji se prati kredit, utvrđuje se primarno prema klasi rizika, pri čemu se stupanjem na snagu IFRS 9, uvodi koncept očekivanog kreditnog gubitka koji bi Banka trebalo da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava u delokrugu ovog standarda.

U toku 2014. godine, Telenor banka je razvila interne rejting/PD modele kreditnog rizika, za potrebe odobravanja kredita, kreditnog procesa i merjenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za

preuzimanje rizika Banke. Putem ovih rejting alata vrši se mapiranje klijenata na Telenor banka PD master skalu, koja predstavlja jedan od inputa za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IAS/IFRS standardima.

Tim za kontrolu rizika i modeliranje razvija navedene modele, za koji su parametri kreditnog rizika kalibrisani u skladu sa karakteristikama kreditnog portfolija Telenor banke i apetitom prema kreditnom riziku, koji je usvojio Upravni odbor Banke. Izračunavanje ovih parametara prethodi mapiranju klijenata u jedinstvenu rejting skalu, i na taj način omogućava korisnicima finansijskih izveštaja integralan pregled kreditnog rizika u portfoliju Telenor banke.

Portfolio Telenor banke su, tokom 2018. godine činili: kreditne kartice, gotovinski krediti, krediti za kupovinu uređaja (Handset/Device Loans) u saradnji sa Telenor d.o.o. i minusi po tekućem računu (overdraft). Razvijeni interni modeli se primenjuju na portfolija kreditnih kartica, gotovinskih kredita i minusa po tekućem računu, dok krediti za kupovinu uređaja nemaju dodeljen rejting s obzirom da su pokriveni gotovinskim depozitom od strane Telenor d.o.o.. Kako poslovna strategija Banke zahteva značajno oslanjanje na korišćenje internih modela za procenu parametara rizika, Telenor banka nastoji da implementira robustan okvir za upravljanje modelima i rizikom modela.

Kvalitetom portfolia Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Nivoi kreditnog rizika određeni su pomoću interno razvijenog PD rejting modela i to za klijente koji su prošli proces ocene i dodeljivanja odgovarajućeg rejtinga, koristeći u te svrhe razvijene PD alate. Zaključno sa 31. decembrom 2018. godine, ovo se odnosilo na kredite date stanovništvu – gotovinske kredite, dozvoljeni minus po tekućem računu i kreditne kartice. Za navedene rejtingovane izloženosti, a koje su deo performing portfolija, nivo kreditnog rizika je određen na sledeći način, uzimajući u obzir PD masterskalu Banke i broj dana docnje pod pragom materijalnosti:

- PD klasa 1-4 – nizak
- PD klasa 5-7 – umeren
- PD klasa 8-9C – visok

Ovaj inicijalni nivo rizika se koriguje u konačni PD/nivo rizika, uzimajući u obzir docnju sa pragom materijalnosti propisanim odlukom NBS-a za fizička lica, na sledeći način:

- Docnja do 30 dana – nizak rizik
- Docnja iznad 30 dana – umeren rizik
- Docnja iznad 90 dana – moguć gubitak

Za izloženosti koje nisu dobile ocenu i odgovarajuće mapiranje na PD master skalu Banke, nivo internog kreditnog rizika dodeljen je na sledeći način:

1. Za izloženosti koje čine portfolio kredita datih za kupovinu uređaja, dodeljen je nizak nivo rizika, nezavisno od broja dana docnje, jer za ovaj portfolio kredita postoji gotovinski depozit od strane Telenor d.o.o stanja, kao prvoklasno sredstvo obezbeđenja.
2. Za potraživanja koja se odnose na naknade za korišćenje i održavanje tekućeg računa nivo rizika se opredeljuje na osnovu broja dana docnje, a uzimajući u obzir istorijsku tranziciju iste kategorije potraživanja.
3. Za izloženosti prema bankama i državi, dodeljen je nizak nivo kreditnog rizika u skladu sa rejtingom izabrane međunarodne agencije za dodelu rejtinga.
4. Za ostala sredstva, koja predstavljaju deo kreditnog portfolia, dodeljen je nivo kreditnog rizika koristeći kombinaciju broja dana docnje i istorijskog kretanja.

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Kao instrumenti materijalne kreditne zaštite u obzir se uzimaju samo gotovinski depoziti, dok se instrumenti nematerijalne kreditne zaštite trenutno ne koriste za ublažavanje kreditnog rizika. Ublažavanje kreditnog rizika se primenjuje samo kada postoje neophodne politike i procedure. Samo sredstva obezbeđenja koja ispunjavaju kriterijume podobnosti i minimalne uslove (propisane od strane NBS) su uključena u obračun.

Banka je na 31. decembar 2018. godine imala samo gotovinski depozit kao sredstvo obezbeđenja i to po osnovu kredita za kupovinu mobilnih uređaja koji je garantovan od strane Telenor d.o.o. Vrednost depozita je na 31.12.2018. iznosila 826 mln RSD (prikazana je vrednost sredstava obezbeđenja do visine bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja).

Problematična potraživanja

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru problematičnih potraživanja praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Problematična potraživanja se prate na nivou Banke i na nivou internih klasa rizika. U skladu sa propisima, problematična potraživanja se kod preduzeća i preduzetnika prate na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja koja ispunjavaju sledeća dva uslova:

- kreditna obaveza je u kašnjenju više od 90 dana,
- iznos u kašnjenju premašuje prag materijalnosti propisan od strane NBS.

Specifična i opšta prilagođavanja za kreditni rizik

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti, Telenor banka na svaki datum bilansa stanja, utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovoreni novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Banka očekivane kreditne gubitke za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta obračunava po sledećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu IBNR gubitka iz obezvređenja:

- ECL – očekivani kreditni gubitak za ukupan period trajanja (eng. Expected Credit Loss),
- EaDt – izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default),
- MPDt – marginalna verovatnoća neizmirenja (eng. Marginal Probability of Default),
- LGDt – procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. Loss Given Default),
- DFt – diskontni faktor zasnovan na efektivnoj kamatnoj stopi (eng. Discount Factor).

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda, ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci), ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

Banka je informacije Banke koji se odnose na Metodologiju za ispravke vrednosti, a koje imaju za cilj povećanje transparentnosti poslovanja Banke, kao i unapređenje prakse objavljivanja podataka i informacija Banke o kreditnom riziku i upravljanja kreditnim rizikom na 31.12.2018. godine, prikazala u okviru Napomena uz finansijske izveštaje za 31.12.2018. godine (koje se mogu pronaći na internet stranici banke u delu Finansijski izveštaji).

Obelodanjivanje podataka o promenama specifičnih i opštih prilagođavanja za kreditni rizik

Prikaz promene specifičnih i opštih prilagođavanja za kreditni rizik tokom godine su sumirane u tabeli ispod:

Tabela 9: Objavljivanje podataka o promenama specifičnih i opštih prilagodavanja za kreditni rizik za 2018 godinu³

u hiljadama RSD	2018		
	Bilans	Vanbilans	Ukupno
Stanje na početku godine	149,423	0	149,423
Prva primena	-3,900	5,712	1,812
Stanje posle I promene	145,523	5,712	151,235
Nove ispravke vrednosti	289,058	18,259	307,317
Ukidanje ispravke vrednosti	199,947	16,418	216,364
Otpisi i prodaje	1,883	0	1,883
Kursne razlike	61	0	61
Suspenzija	1,714	0	1,714
Krajnje stanje	230,977	7,552	238,529

Politika otpisa

Banka otpisuje potraživanja koje odobrava fizičkim licima po osnovu kreditnih ugovora kao što su: gotovinski kredit, kredit za kupovinu mobilnog uređaja, kreditna kartica, dozvoljeni minus po tekućem računu, kao i ostala potraživanja proistekla iz kreditnog odnosa sa fizičkim licima. Banka odluku o otpisu donosi na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja o nemogućnosti naplate potraživanja. Odluka o otpisu se bazira na broju dana kašnjenja i dokazanoj nemogućnosti otplate usled promenjenih finansijskih okolnosti ili drugih činjenica koje jasno ukazuju na nemogućnost naplate potraživanja. Banka tokom 2018. godine nije imala značajnijih otpisa potraživanja (svega 966 hiljada dinara), s obzirom da je tokom 2017. godine u skladu sa Odlukom NBS „Odluka o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke“ imala otpis potraživanja po osnovu nedozvoljenog minusa po tekućem računu u iznosu od 25.2 mln RSD, koja su 100% ispravljena, od čega se 13.1mln RSD odnosilo na problematična potraživanja.

Restrukturirana potraživanja

Banka tokom 2018. godine nije imala restrukturiranih potraživanja.

● Profil kreditnog rizika

Tabele koje slede daju pregled izloženosti Banke kreditnom riziku, na osnovu podataka sa kraja decembra 2018.

Ukupna aktiva podložna kreditnom riziku – uključujući bilansne i vanbilansne pozicije, zajedno sa izračunatim kapitalnim zahtevima – razložena je na klase izloženosti u narednoj tabeli, u skladu sa propisima NBS. Klase u kojima Telenor banka trenutno nema izloženosti nisu prikazane u tabelama.

Tabela 10: Kapitalni zahtevi po klasama izloženosti (u hiljadama RSD) na 31.12.2018. godine

Klase izloženosti	Kapitalni zahtev 31.12.2018.
01 Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0
02 Izloženost prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	44
06 Izloženosti prema bankama	34,058
07 Izloženosti prema privrednim društvima	5,046
08 Izloženosti prema fizičkim licima	365,423
10 Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3,057
15 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	6
16 Ostale izloženosti	42,468
Ukupno	450,102

³ U Tabeli 9 su prikazane samo promene iznosa specifičnih prilagodavanja po osnovu izloženosti Banke kreditnom riziku. Banka nema opšta prilagodavanja za kreditni rizik.

Sledeća tabela prikazuje iznose izloženosti Banke nakon usklađivanja vrednosti i ispravki, isključujući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Tabela 11: Ukupna izloženost kreditnom riziku po klasama izloženosti (u hiljadama RSD) na 31.12.2018. godine

Klase izloženosti	Bruto izloženost 31.12.2018.	Neto izloženost 31.12.2018.
01 Izloženosti prema državama i centralnim bankama	6,053,980	6,047,824
02 Izloženost prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	5,299	2,730
06 Izloženosti prema bankama	1,264,349	1,263,276
07 Izloženosti prema privrednim društvima	68,437	66,978
08 Izloženosti prema fizičkim licima	7,306,229	7,248,525
10 Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	207,846	38,277
15 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	71	71
16 Ostale izloženosti	2,889,591	2,889,591
Ukupno	17,795,802	17,557,272

Za potrebe obračuna adekvatnosti kapitala u skladu sa SA i propisima NBS, kreditna obaveza je u neizvršenju i pripada klasi izloženosti u statusu neizmirenja obaveza ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- kreditna obaveza je u kašnjenju više od 90 dana,
- iznos u kašnjenju premašuje prag materijalnosti propisan od strane NBS i
- potraživanje je utuženo.

Tabele koje slede daju pregled distribucije svih izloženosti po sektorima ili tipu druge ugovorne strane, po klasama izloženosti, uz odvojeno prikazivanje:

- potraživanja u statusu neizmirenja obaveza;
- specifična i opšta prilagođavanja za kreditni rizik,
- kvaliteta aktive po definisanim sektorima.

Tabela 12: Distribucija izloženosti po sektorima (u hiljadama RSD na 31.12.2018. godine)

Klase izloženosti u hiljadama RSD - 31.12.2018.	Javni sektor	Sektor finansija i osiguranja	Sektor privrednih društava	Sektor stanovništva	Sektor preduzetnika	Sektor stanih lica	Ukupno
01 Izloženosti prema državama i centralnim bankama							
Bruto izloženost	3,432,785	2,621,195					6,053,980
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik	6,054	102					6,156
02 Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave							
Bruto izloženost	5,299						5,299
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik	2,568						2,568
06 Izloženosti prema bankama							
Bruto izloženost		547,158				717,191	1,264,349
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik		1,074					1,074
07 Izloženosti prema privrednim društvima							
Bruto izloženost	336		59,167			8,935	68,437
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik	38		1,290			132	1,459
08 Izloženosti prema fizičkim licima							
Bruto izloženost				7,304,560	14	1,855	7,306,229
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik				57,704	0	0	57,705
10 Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza							
Bruto izloženost	285			207,547		14	207,846
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik	212			169,347		10	169,569
15 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja							
Bruto izloženost			71				71
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik							
16 Ostale izloženosti							
Bruto izloženost		2,889,591					2,889,591
Specifična prilagođavanja za kreditni rizik							0
Ukupna bruto izloženost	3,438,705	6,057,944	59,237	7,512,107	14	727,794	17,795,801
Ukupno specifična prilagođavanja za kreditni rizik	8,873	1,175	1,290	227,050	0	143	238,531

Sledeće tabele prikazuju distribuciju svih izloženosti prema preostalom roku dospeća, a po klasama izloženosti kao i distribuciju stepena kvaliteta aktive, po definisanim sektorima izloženosti. Za potrebe ovog izveštaja, „preostali rok dospeća” se definiše u odnosu na ugovoreni datum dospeća celog potraživanja. Takođe navedene tabele prikazuju bruto izloženost (gde je uzeto u obzir umanjenje po osnovu konta razgraničenja po osnovu kamata i naknada).

Tabela 13: Distribucija izloženosti prema preostalom roku dospeća (u hiljadama RSD na 31.12.2018. godine)

Klase izloženosti u hiljadama RSD - 31.12.2018.	do 1 godine		od 1 do 5 godina		preko 5 godina		bez utvrđenog roka		Ukupno	
	Bruto izloženost	Rizična aktiva	Bruto izloženost	Rizična aktiva	Bruto izloženost	Rizična aktiva	Bruto izloženost	Rizična aktiva	Ukupna bruto izloženost	Ukupna rizična aktiva
01 Izloženosti prema državama i centralnim bankama	2,201,461	2	3,150,268	0	0	0	702,249	0	6,053,978	2
02 Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	169	33	0	0	0	0	5,129	513	5,299	546
06 Izloženosti prema bankama	1,018,610	425,520	0	0	0	0	245,740	206	1,264,349	425,726
07 Izloženosti prema privrednim društvima	59,496	58,070	150	116	0	0	8,791	4,891	68,437	63,078
08 Izloženosti prema fizičkim licima	1,223,350	740,420	5,656,919	3,535,150	399,138	291,896	26,824	319	7,306,231	4,567,784
10 Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	51,589	4,789	145,226	30,221	10,966	3,202	65	0	207,846	38,212
15 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	71	71	0	0	0	0	0	0	71	71
16 Ostale izloženosti	0	0	0	0	0	0	2,889,591	530,855	2,889,591	530,855
Ukupno	4,554,744	1,228,905	8,952,563	3,565,487	410,105	295,098	3,878,388	536,783	17,795,801	5,626,273

Distribucija izloženosti prema kategorijama klasifikacije, po tipu druge ugovorne strane, kao i podaci o obračunatim i potrebnim NBS rezervama za procenjene kreditne gubitke su sumirani u tabelama koje slede:

Tabela 14: Distribucija izloženosti po NBS kategorijama klasifikacije i tipu druge ugovorne strane (u hiljadama RSD na 31.12.2018. godine)

Sektor u hiljadama RSD - 31.12.2018.	Klasifikovana bilansna aktiva (bruto knjigovodstvena vrednost)						Ukupno	Klasifikovane vanbilansne stavke (bruto knjigovodstvena vrednost)						Ukupno
	A	B	V	G	D			A	B	V	G	D		
Sektor finansija i osiguranja	296,993	0	37	0	0	0	297,030	0	0	0	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeća	282	0	0	0	0	0	282	0	0	0	0	0	0	0
Sektor privrednih društava	16,492	37,297	0	0	0	0	53,789	0	0	0	0	0	0	0
Sektor preduzetnika	14	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0
Javni sektor	3,434,664	0	0	0	0	285	3,434,949	0	0	0	0	0	0	0
Sektor stanovništva	3,182,105	131,896	88,660	73,986	3,439,098		6,915,745	507,926	4,499	4,499	241	54,001		571,166
Sektor stranih lica	722,530	1	0	14	4		722,549	0	0	0	0	0		0
Poljoprivredni proizvođači	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sektor drugih komitenata	136	0	0	0	0	2	138	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	7,653,216	169,194	88,697	74,000	3,439,389	11,424,496	11,424,496	507,926	4,499	4,499	0	54,001	571,166	571,166

Tabela 15: Obračunata i potrebna NBS rezerva prema NBS kategorijama klasifikacije (u hiljadama RSD na 31.12.2018. godine)

Potraživanja u hiljadama RSD - 31.12.2018.	Kategorija klasifikacije					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Osnovica za obračun rezerve za procenjene gubitke - bilans	9,580,500	169,195	88,697	74,000	3,439,002	13,351,394
Procenat koji se primenjuje na osnovicu	0%	2%	15%	30%	100%	
Obračunata rezerva za procenjene gubitke	387	3,384	13,305	22,200	3,439,002	3,478,277
Isppravka vrednosti bilansne aktive	47,125	4,574	3,349	32,179	143,752	230,978
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	382	720	10,468	6,531	3,295,251	3,313,352
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju	507,926	4,499	4,499	241	54,001	571,166
Osnovica za obračun rezerve za procenjene gubitke	0	0	0	0	0	0
Obračunata rezerva za procenjene gubitke	0	0	0	0	0	0
Rezervisivanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	0	0	0	0	0	0
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	0	0	0	0	0

● Izbor agencije za kreditni rejting

Za određivanje nivoa kreditnog kvaliteta izloženosti, Banka je izabrala da koristi kreditni rejting koji je odredila agencija Moody's, koja je navedena na listi NBS podobnih agencija za kreditni rejting. Mapiranje dugoročnih kreditnih rejtinga u nivoje kreditnog kvaliteta, za izloženosti prema državama, centralnim bankama, bankama vrši se prema Tabeli 16.

Tabela 16: Nivo kreditnog kvaliteta

Moody's kreditni rejting	od Aaa do Aa3	od A1 do A3	od Baa1 do Baa3	od Ba1 do Ba3	od B1 do B3	Caa1 i niže
Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6

● Ublažavanje kreditnog rizika prilikom izračunavanja kapitalnog zahteva

Banka vrši prilagodavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika tako što, radi smanjenja ovog rizika, koristi podobne instrumente kreditne zaštite u skladu sa uslovima za priznavanje kreditne zaštite definisane u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Kao instrumenti materijalne kreditne zaštite u obzir se uzimaju samo gotovinski depoziti, dok se instrumenti nematerijalne kreditne zaštite trenutno ne koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

Ublažavanje kreditnog rizika se primenjuje samo kada postoje neophodne politike i procedure. Samo sredstva obezbeđenja koja ispunjavaju kriterijume podobnosti i minimalne uslove (propisane od strane NBS) su uključena u obračun.

Prilikom izračunavanja kapitalnih zahteva, izloženosti su umanjene za vrednost primljene materijalne kreditne zaštite po osnovu posebnog namenskog depozita u iznosu od RSD 826 miliona na 31.12.2018. godine.

Tabela 17 - Pregled neto izloženosti Banke prema kreditnom riziku pre i nakon primene tehnike ublažavanja kreditnog rizika na 31.12.2018. godine

Klase izloženosti prema kreditnom riziku u hijadama RSD	RWA ponder	31.12.2018.	
		Neto izloženost*	Neto izloženost**
01 Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0%	6,047,822	6,047,822
	100%	2	2
02 Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	20%	2,730	2,730
06 Izloženosti prema bankama	20%	985,760	985,760
	100%	277,516	277,516
07 Izloženosti prema privrednim društvima	100%	66,978	66,978
08 Izloženosti prema fizičkim licima	75%	7,248,525	6,422,357
10 Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	100%	38,212	38,212
	150%	65	65
15 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	100%	71	71
16 Ostale izloženosti	0%	1,262,814	2,088,983
	100%	1,626,776	1,626,776
Ukupno		17,557,272	17,557,272

*Neto izloženost pre primene tehnike ublažavanje kreditnog rizika (Bruto izloženost umanjena za specifična prilagodavanja za kreditni rizik i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke koja iznosi nula⁴)

**Neto izloženost nakon primene tehnike ublažavanje kreditnog rizika

● Limiti kreditnog rizika

Limiti kreditnog rizika se koriste za upravljanje i praćenje izloženosti i/ili koncentracije kreditnog rizika. Limiti definišu maksimalnu izloženost kreditnom riziku za konkretne pristupe merenja rizika. Limiti kreditnog rizika u smislu maksimalnog (najgori slučaj) rizika se postepeno dopunjuju i/ili zamenjuju alternativnim pristupima merenja. Transakcija koja nosi kreditni rizik može, u principu, biti izvršena samo kada je odobrena pozitivnom kreditnom odlukom koja će odrediti, između ostalog, maksimalnu izloženost kreditnom riziku (limit), a što se može odnositi na:

- posebno odobravanje svake pojedinačne transakcije klijenta (sa određenom stranom),

⁴ Prema Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansih stavki banke NBS („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016), Banka može da obračuna potrebnu rezervu za procenjene gubitke u iznosu koji je jednak nuli, ako prema podacima iz izveštaja o strukturi problematičnih kredita banke propisanih odlukom kojom se uređuje izveštavanje banaka, učešće problematičnih kredita odobrenih dužnicima iz nefinansijskog i nedržavnog sektora u ukupnim kreditima odobrenim dužnicima iz tih sektora na dan 30. jun 2016. godine iznosi 10% ili manje i ako to učešće na izveštajni datum iznosi 10% ili manje. S obzirom da Telenor banka ima navedeno učešće problematičnih kredita ispod 10% na 30.06.2016. godine kao i na izveštajni datum 31.12.2018. godine, banka je ostvarila uslov da može da obračuna potrebnu rezervu u iznosu koji je jednak nuli.

- unapred odobren limit za sve transakcije određenog tipa rizika.

Postoje i lokalni regulatorni propisi koji određuju limite u odnosu na tzv. velike izloženosti na nivou grupe povezanih lica. Ovi limiti se tipično navode kao procenat od regulatornog kapitala (npr. 25% za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi međusobno povezanih lica). Ovakve "velike izloženosti" se redovno izveštavaju (bilo mesečno ili kvartalno) kada god premaše određeni predefinisani prag (npr. 10% regulatornog kapitala).

Pregled izloženosti Telenor banke na 31.12.2018. godine dat je u nastavku:

	max %	31.12.2018.
Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	25%	0.40%
Zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na kapital	400%	54.31%

● Izveštavanje o kreditnom riziku

Iako se tokom 2018. godine razvoj kreditnog portfolija usporio usled procesa akvizicije Banke u kojem se nalazila, kreditni portfolio se sastojao od izdavanjem kredita za mobilni uređaj, gotovinske kredite, kredit limite i dozvoljeni minus po tekućem računu (u daljem tekstu: kreditni portfolio ili portfolio). Zbog činjenice da se veći deo portfolija (~ 50%) sastojao od kredita za mobilne uređaje za koje je Telenor d.o.o. Beograd položio gotovinski depozit iz koga Banka ima ugovorno pravo da naplati sva potraživanja u docnji od 89 dana, Banka nije u značajnoj meri bila izložena kreditnom riziku. Kreditni rizik je proizilazio iz gotovinskih kredita, kreditnih limita i dozvoljenog minusa po tekućem računu

Forum za upravljanje kreditnim rizikom (Credit Risk Management Committee - CRMC) prati kvalitet kreditnog portfolija, u skladu sa definisanim ciljevima, apetitom za preuzimanje rizika i iz njega proizašlih limita kreditnog rizika. Ovaj specijalizovani forum redovno izveštava IO banke. Kreditnim rizikom na nivou transakcija se, tokom 2018. godine, bavio Kreditni odbor.

Izveštaji za menadžment banke

Kao redovni deo plana rada CRMC-a, putem Izveštaja o kvalitetu kreditnog portfolija članovi CRMC-a izveštavali su se o nivou kreditnog rizika, kroz set ključnih pokazatelja i mera performansi rizika (Key Performance Indicators –KPIs) kao sredstvima za upozoravanje na eventualne devijacije u odnosu na ciljeve definisane apetitom za preuzimanje rizika Banke. Bez obzira što je tokom 2018. godine kreditna aktivnost umanjena, izveštavanje o izloženosti banke kreditnom riziku po osnovu novog kreditnog portfolija nije izgubilo na značaju, naprotiv, kontinuirano se radilo na unapređenju sistema izveštavanja u cilju donošenja pravovremenih odluka na bazi uspostavljenih pokazatelja.

Fokus Integrisanog izveštaja o rizicima u toku 2018. godine pored upravljanja kapitalom i rizicima koji proističu iz upravljanja aktivom i pasivom, bio je i na kreditnom riziku. Ovaj izveštaj se podnosi Odboru za reviziju i Upravnom odboru Banke. Svaka informacija u izveštaju koja ukazuje na probijanje interno definisanih limita (ili od strane Grupe) je posebno istaknuta sa ciljem da se menadžmentu ukaže na potrebno reagovanje i donošenje adekvatnih rešenja.

● Objavljivanje podataka i informacija koji se odnose na kvalitet aktive

Banka je informacije Banke koji se odnose na kvalitet aktive, a koje imaju za cilj povećanje transparentnosti poslovanja Banke u delu koji se odnosi na kvalitet aktive, kao i unapređenja prakse objavljivanja podataka i informacija Banke o kreditnom riziku i upravljanja kreditnim rizikom na 31.12.2018. godine, prikazala u okviru Napomena uz finansijske izveštaje za 31.12.2018. godine (koje se mogu pronaći na internet stranici banke u delu Finansijski izveštaji).

● Rizik druge ugovorne strane

Telenor banka definiše rizik druge ugovorne strane kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno novčanih obaveza po toj transakciji. Nastaje usled vanberzanskih transakcija (tj. van zvanične berze) kao što su devizni terminski ugovori, devizni i kamatni svop i kamatne opcije (caps/floors). Kreditni rizik druge ugovorne strane se računa po metodi tekuće izloženosti u skladu sa Bazel III standardom, prema kojoj se iznos izloženosti izračunava kao zbir:

- tekuće izloženosti po osnovu ugovora čija je vrednost pozitivna, koja predstavlja tekuću tržišnu vrednost tog ugovora (za ugovore čija je vrednost negativna, tekuća izloženost je jednaka nuli) i
- potencijalne izloženosti u periodu preostalom do datuma dospeća ugovorne obaveze, koja se dobija kada se hipotetička vrednost glavnice svakog ugovora na dan izračunavanja pomnoži odgovarajućim faktorom konverzije definisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Banka na dan 31.12.2018. godine nije bila izložena ovom riziku.

● Rizik izmirenja/ispоруke

Rizik izmirenja/ispоруke predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenih transakcija ili neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne ispоруke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke. Banka je dužna da računa razliku u ceni kojoj je izložena po osnovu neizmirenih transakcija koje ima u bankarskoj knjizi u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Banka na dan 31.12.2018.godine nije bila izložena ovom riziku.

● Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA rizik)

Banka obračunava kapitalni zahtev za CVA rizik za OTC derivate koji se nalaze u bankarskoj knjizi⁶ po pravilima definisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala banke⁷. Banka na dan 31.12.2018.godine nije bila izložena ovom riziku.

● Leveridž ratio

Pokazatelj leveridža Telenor banke izračunat je u skladu sa Odlukom NBS i predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke. Leveridž ratio Telenor banke na 31.12.2018. godine iznosi 7.44%.

Rizik likvidnosti i tržišni rizici

● Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja),
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

⁶ Banka nema trgovinsku knjigu što je u skladu sa poslovnim modelom banke.

⁷ Kapitalni zahtev za CVA rizik Banka obračunava primenom standardizovanog metoda u skladu sa OAK.

Osnovni cilj upravljanja likvidnošću je da obezbedi Banci stabilnost u finansiranju i neometanu kontinuiranost poslovanja kako u slučaju redovnih uslova poslovanja, tako i u periodu krize likvidnosti, pri čemu kriza može biti uzrokovana pogoršanjem opštih uslova na tržištu ili poslovanjem same Banke. Da bi ograničili ovaj rizik, rukovodstvo Banke je diversifikovalo izvore finansiranja kao dodatak bazi stabilnih depozita i usvojilo Politiku za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja. Banka je razvila procese unutrašnjih kontrola i plan oporavka u slučaju krize likvidnosti zarad upravljanja ovim rizikom. Pod ovim se podrazumeva konstantna procena očekivanih novčanih tokova i dostupnost visokokvalitetnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti iskorišćena u slučaju potrebe za dodatnim finansiranjem.

Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti je uspostavljen od strane Upravnog odbora Banke, i baziran na sledećim aspektima:

- Rizik likvidnosti u kriznim situacijama. Ovaj rizik je procenjen na osnovu likvidnosnih stres testova, koji mere kako se likvidnosni bafer banke menja pod ekstremno stresnim scenarijima. Ovaj bafer je baziran na pretpostavkama u vezi sa likvidnosnim odlivima i likvidnosnim prilivima proisteklim iz akcija za povećanje likvidnosti. Sveobuhvatni cilj je da se zadrži dovoljna likvidnost u stresnim situacijama, bez pribegavanja akcijama povećanja likvidnosti koje bi zahtevale značajne troškove ili koje bi uticale na osnovno bankarsko poslovanje.
- Strukturalni likvidnosni rizik. Strukturom finansiranja Banke se upravlja tako da zadrži značajnu diversifikaciju, da se minimizuje koncentracija obaveza po pojedinim vremenskim intervalima i da se ograniči nivo oslanjanja na kratkoročno finansiranje.
- Operativni likvidnosni rizik. Upravljanje ovim rizikom je u nadležnosti Tima za upravljanje sredstvima i gotovinom, bazirano na predviđenim zahtevima za finansiranjem.

Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom redovno planira, nadgleda i meri neto tokove gotovine prateći aktivu i pasivu Banke prema preostaloj ročnosti i valutnoj strukturi, mereći i upoređujući novčane prilive i novčane odlive, kao i dnevni monitoring neto tokova gotovine po vremenskim periodima prema dospeću radi blagovremenog ispunjenja svih dospelih obaveza Banke. Banka meri i procenjuje rizik likvidnosti po svim značajnim valutama i u totalnom iznosu.

U toku 2018. godine usled umanjene produkcije kreditnih plasmana, dolazi do stvaranja značajnih viškova likvidnosti, pre svega u domaćoj valuti, prikupljenih po osnovu klijentskih depozita po viđenju i oročenih depozita. Višak likvidnih sredstava Banka je ulagala isključivo u najlikvidnije hartije od vrednosti kao što su hartije od vrednosti Republike Srbije i Narodne banke Srbije.

Upravljanje rizikom likvidnosti – proces, organizacija i nadležnosti

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti, Banka je formirala organizacionu strukturu koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje obavlja i omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva za upravljanje rizikom likvidnosti i koja omogućava jasno razgraničavanje nadležnosti u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Za upravljanje rizikom likvidnosti nadležni su:

Upravni odbor Banke – odobrava strategije i politike za upravljanje rizicima, uspostavlja i ispituje adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima,

Izvršni odbor Banke – sprovodi akta usvojena od strane Upravnog Odbora, usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika i analizira efikasnost njihove primene,

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) – prati izloženost Banke riziku likvidnosti, predlaže odgovarajuće mere i donosi odluke vezane za upravljanje rizikom, najmanje jednom mesečno analizira rizičnu poziciju Banke i donosi planove, metodologije i strategije upravljanja rizikom likvidnosti kao i rizicima koji proizilaze iz aktivnosti upravljanja aktivom i pasivom banke,

Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom i Služba segmenata privatnih korisnika - operativno izvršavanje poslova, tj. ugovaranje poslova (kreditiranje i prikupljanje sredstava) koji direktno ili indirektno imaju uticaj na raspoloživa sredstva i kapital, troškove finansiranja, cene kredita i depozita,

Tim za kontrolu rizika i modeliranje - kontrola sprovođenja procedura za upravljanje rizikom likvidnosti, analiza odnosa rizika likvidnosti i ostalih rizika kojima je Banka izložena, prvenstveno kreditnog rizika i izrada izveštaja o upravljanju rizikom likvidnosti,

Funkcija informacione tehnologije - Služba poslovne analitike obezbeđuje pravovremenu informatičku podršku u skladu sa definisanim prioritetom zahteva koja omogućava utvrđivanje i izračunavanje pojedinačnih i zbirnih pozicija, njihovu podelu po ročnoj strukturi, vrstama valuta i visini i slično.

Merenje rizika likvidnosti

U procesu merenja rizika likvidnosti vrši se procena tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti primenom regulatornih i interno definisanih metoda:

- Regulatorni – primena pokazatelja likvidnosti, užeg pokazatelja likvidnosti i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom;
- Interni – analize ročne neusklađenosti, racio analiza i stres testiranje.

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog reda i likvidnih potraživanja Banke drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po videnju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po videnju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

1. pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 1,0 - kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu,
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 kada je obračunat za jedan radni dan.

2. uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu,
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 kada je obračunat za jedan radni dan.

Pokazatelji likvidnosti Telenor banke na 31.12.2018. godine dat je u nastavku:

Pokazatelj likvidnosti	min	31.12.2018.
- u poslednjem mesecu izveštajnog perioda (prosečni)	1,00%	4.39
- u poslednja tri dana izveštajnog perioda (prosečni)	0,90%	6.16
- poslednjeg radnog dana izveštajnog perioda	0,80%	6.39

Uži pokazatelj likvidnosti	min	31.12.2018.
- u poslednjem mesecu izveštajnog perioda (prosečni)	0,70%	3.45
- u poslednja tri dana izveštajnog perioda (prosečni)	0,60%	4.85
- poslednjeg radnog dana izveštajnog perioda	0,50%	5.16

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama odžava na nivou koji nije niži od 100%. Na dan 31.12.2018. godine pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznosio je 1645%.

Banka je uspostavila sistem interne kontrole sa ciljem upravljanja likvidnosnim rizikom u okviru definisanih limita i tako omogućila prikupljanje relevantnih i tačnih podataka koji se tiču rizika, kreiranja baze podataka, monitorisanja svih aktivnosti u vezi sa rizicima i kontrolom usklađenosti ovog sistema sa pravilima i procedurama Banke. Ovaj sistem osigurava:

- Pravovremeno izveštavanje zaposlenih zaduženih za upravljanje rizikom likvidnosti o uočenim nedostacima,
- Primenu mera za eliminaciju ovih nedostataka, kao i
- Potencijalne promene sistema upravljanja rizikom likvidnosti kada je potrebno.

● Devizni rizik

Devizni rizik potiče od rizika pojavljivanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Banka je izložena deviznom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Za potrebe efektivnog upravljanja i adekvatne zaštite od deviznog rizika, Banka nastoji da ostvari valutnu usklađenost imovine i obaveza prateći i analizirajući izloženost Banke riziku na bazi tekućih i projektovanih otvorenih deviznih pozicija po valutama i trenutnih i očekivanih kretanja deviznih kurseva.

Upravljanje deviznim rizikom – proces, organizacija i nadležnost

Za upravljanje deviznim rizikom nadležni su:

- **Upravni Odbor** - odobrava proceduru za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu deviznog rizika, metode za upravljanje rizikom i najmanje jednom godišnje ispituje adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizikom,
- **Izvršni Odbor** - implementira usvojena akta za upravljanje deviznim rizikom odobrena od strane Upravnog Odbora i verifikuje odluke usvojene od strane ALCO-a,
- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)** - nadgleda izloženost Banke deviznom riziku, predlaže odgovarajuće mere i donosi odluke o upravljanju rizikom. ALCO analizira rizičnu poziciju, adekvatnost propisanih limita i kreira buduće strateške planove zasnovane na tekućim i očekivanim izloženostima Banke riziku mesečno na redovnim sastancima. Jednom godišnje ALCO analizira i usvaja interne limite za otvorene pozicije,
- **Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom** – upravlja deviznim rizikom, implementira proceduru deviznog rizika, vodi računa o pravovremenoj identifikaciji potencijalnog rizika i izveštava Tim za kontrolu rizika i modeliranje i ALCO. Odgovoran je i za primenu pravila i procedura za nadgledanje deviznog rizika, dnevno praćenje predlaganje internih limita za otvorene devizne pozicije, objašnjenja pri eventualnom prekoračenju utvrđenih granica i predlaganje korektivnih mera,
- **Tim za kontrolu rizika i modeliranje** - procenjuje kapitalni zahtev za devizni rizik i njegov uticaj na adekvatnost kapitala. Zadužen je i za mesečno izveštavanje ALCO-a o usklađivanju devizne aktive i devizne pasive Banke u odnosu na kretanje deviznog kursa, kretanju indikatora deviznog rizika, kao i o tekućim i očekivanim izloženostima Banke riziku koji proističe iz usklađivanja devizne aktive i pasive.

Merenje deviznog rizika

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke, obračunatih u skladu sa odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Banka je dužna da odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Pokazatelj deviznog rizika Telenor banke na 31.12.2018. godine dat je u nastavku:

	max %	31.12.2018.
Pokazatelj deviznog rizika	20%	1.74%

Dinarska protivvrednost imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti utvrđuje se prema zvaničnom srednjem kursu dinara na dan obračuna devizne pozicije Banke, a dinarska vrednost imovine i obaveza u zlatu se utvrđuje prema poslednjoj ceni fine unce zlata utvrđenoj na Londonskoj berzi.

Pored zvaničnog limita propisanog od strane regulatora NBS, Telenor banka je usvojila interne limite za dugu i kratku otvorenu poziciju koji se razmatraju jednom godišnje, a definisani su za svaku značajnu valutu u portfoliju Banke ponaosob.

Dugoročni cilj u skladu sa rizičnim profilom Banke je potpuna zaštita od deviznog rizika i uspostavljanje i održavanje deviznih sredstava u iznosu deviznih obaveza Banke, ili u okviru interno postavljenih limita, kao i njihova usklađenost po ročnosti, a u skladu sa propisima i limitima propisanim od strane Narodne Banke Srbije.

Tabela 20: Devizna otvorena pozicija i pokazatelj deviznog rizika na 31.12.2018. godine

Valuta (u 000 RSD*)	Otvorena devizna pozicija 31.12.2018.	
EUR	26.730	duga
USD	1.101	duga
CHF	775	duga
Ostale valute	251	duga
	55	kratka

* Srednji kurs na dan 31.12.2018: 118,1946 RSD/EUR

	31.12.2018.
1. Neto otvorena devizna pozicija	28.857
2. Kapital	1.657.388
3. Pokazatelj deviznog rizika (1/2*100)	1.74%

● Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena u nivou kamatnih stopa. Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u Bankarskoj knjizi.

Kamatnim rizikom banke upravlja ALCO odbor, podržan od strane Tima za upravljanje sredstvima i gotovinom, koja je prva linija odbrane u vezi sa ovom aktivnošću. Druga linija odbrane, tj. kontrola rizika, je odgovornost Tima za kontrolu rizika i modeliranje, koji to sprovodi savetovanjem i kreiranjem izveštaja na mesečnom nivou. Glavni cilj je optimizovati rizični/prihodni profil banke.

Banka procenjuje kamatni rizik za svaku valutu po kojoj je izložena značajnom riziku.

U cilju praćenja izloženosti Banke kamatnom riziku sprovedeno je upravljanje kamatnim „gap“-om i urađena je analiza osetljivosti (šokovi kamatnih stopa) uticaja na neto prihode od kamata i kapital. GAP analiza polazi od grupisanja pozicija aktive i pasive Banke u više unapred utvrđenih vremenskih ('repricing') segmenata, zbirno za sve valute i pojedinačno po značajnim valutama prema periodu preostalom do:

- ugovorenih rokova dospeća, kod stavki sa fiksnim kamatnim stopama,
- sledećeg određivanja (ponovno utvrđivanje ili automatska promena) kamatne stope, kod stavki sa promenljivim kamatnim stopama.

GAP analiza kamatonosne aktive i obaveza se sprovodi za svaku važniju valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno, kroz zbrajanje pozicija imovine i obaveza po svakoj vremenskoj zoni na način da dobije ukupnu neto poziciju po vremenskoj zoni. Smatra se da je Banka izložena značajnom riziku u određenoj valuti ako totalna aktiva ili pasiva u toj valuti premašuje 5% ukupne aktive i pasive Banke. Banka je takođe uspostavila apetit za preuzimanje kamatnog rizika. Imajući u vidu veličinu i kompleksnost portfolija bankarske knjige, pre svega usled velike izloženosti prema državnim hartijama od vrednosti, Telenor banka je obračunala kapitalne zahteve za kamatni rizik u bankarskoj knjizi pri paralelnom pomeranju krive prinosa za 200 baznih poena (BPV - „Basis Point Value“) odnosno 2%. BPV predstavlja meru osetljivosti vrednosti finansijskih instrumenata na promenu tržišne kamatne stope za 1 bazni poen.

● Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nenamernih ili namernih propusta u radu zaposlenih, usled neadekvatnih unutrašnjih procedura i procesa u banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci kao i u slučaju nastupanja nepredviđenih spoljnih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni, poslovni i strateški rizik.

Upravljanje operativnim rizikom

Suština procesa upravljanja operativnim rizicima je da se obezbedi da nivo izloženosti operativnom riziku bude u skladu sa strategijom upravljanja rizicima i politikama Banke, odnosno minimiziranje gubitaka po osnovu operativnih rizika. Odgovornost leži na menadžmentu svih organizacionih delova, koji dobijaju podršku Tima za kontrolu rizika i modeliranje, a koje nadgleda Unutrašnja revizija, Odbor za reviziju i Izvršni Odbor.

U cilju postizanja bolje efikasnosti, pružanja kvalitetnije usluge Banka može doneti odluku da obavljanje određenih poslovnih aktivnosti poveri trećim licima koja ih obavljaju kao svoju pretežnu delatnost, odnosno imaju odgovarajuće iskustvo u njihovom obavljanju. Banka upravlja rizikom eksternalizacije kroz uspostavljene kontrolne mehanizme pre zaključivanja ugovora sa trećim licima, odnosno pružiocima usluga kao i kroz monitoring aktivnosti nakon potpisivanja ugovora. Ceo proces se sprovodi na bazi Procedure za poveravanje aktivnosti trećim licima.

Forum za operativne rizike (ORC) podržava Izvršni odbor u upravljanju operativnim rizicima koji proizilaze iz Bančinih procesa, sistema, ljudskog faktora i okruženja. Ključni procesi banke, identifikovani od strane ORC-a, su predmet procene rizika gde se identifikuju ključni rizici i uspostavljaju kontrole i dogovaraju akcioni planovi koji u sebi sadrže mere za ublažavanje rizika. Registrovanje gubitka i prepoznavanje operativnog rizika se sprovodi preko koordinatora i njihovih zamenika za operativni rizik koji su imenovani za svaki sektor Banke. Tim za kontrolu rizika i modeliranje je nadležan za izveštavanje Bančinog rukovodstva na mesečnom nivou ili po potrebi i češće ukoliko je potrebna njihova trenutna reakcija. Politika upravljanja operativnim rizikom, koja definiše glavne gradivne elemente i principe upravljanja operativnim rizikom u Banci, je revidirana u 2018. godini od strane Upravnog odbora.

Telenor banka predstavlja modernu, digitalnu banku, usmerenu na poslovanje prvenstveno preko mobilnog i Internet (web) bankarstva, kao i kroz uvođenje tehnoloških inovacija koje vode ka značajnom preoblikovanju

tradicionalnog bankarstva, odnosno rada u ekspoziturama. Banka iz tog razloga posebnu pažnju poklanja riziku informacionih tehnologija, na prvom mestu riziku informacione bezbednosti, kao i rizicima kontinuiteta poslovanja kroz planove i metodologije upravljanja rizicima, politici informacione bezbednosti, kroz kontinuiran rad na unapređenju kontrole informacione bezbednosti i planovima kontinuiteta poslovanja (Business Continuity Plans) i planu oporavka od katastrofe (Disaster Recovery Plan). Izvršni odbor Banke je odgovoran za implementaciju navedenih planova i politika i njihovu usklađenost sa regulatornim zahtevima i standardima Narodne Banke Srbije, drugim Zakonima Republike Srbije i najboljom stručnom praksom iz oblasti informacione bezbednosti.